

MUJO BEGIĆ
JASMIN MEDIĆ

KORIĆANSKE STIJENE – KAMENA GROBNICA

Mujo Begić
Jasmin Medić
Korićanske stijene-Kamena grobnica

Izdavač:
Univerzitet u Sarajevu - Institut za historiju (*Posebna izdanja 18*)
Muzej Unsko-sanskog kantona Bihać

Za izdavača:
Dr. Sedad Bešlija
Mr. Dino Dupanović

Recenzenti:
Dr. Amir Kliko
Dr. Hikmet Karčić
Dr. Muamer Džananović

Urednik:
Mr. Dino Dupanović

Autori fotografija:
Zlatan Ališić, Senadin Ramić, Mujo Begić, Eva Klonovski,
Olivier d'Angély, Nijaz Huremović-Caja, Amel Emrić

Lektor:
Muhiba Begić, prof.

DTP:
DEAL EV TANT®

Dizajn korica:
Isa Šarić

Štampa:
Štamparija "Fojnica" d.o.o.

Tiraž:
500 primjeraka

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

341.31(497.6 Korićanske stijene)"1992/1995"
341.322.5(497.6=163.43)"1992/1995"

BEGIĆ, Mujo

Korićanske stijene : kamena grobnica / Mujo Begić, Jasmin Medić ; [autori
fotografija Zlatan Ališić ... et al.]. - Sarajevo : Institut za historiju Univerziteta ; Bihać :
Muzej Unsko-sanskog kantona, 2024. - 171 str. : fotogr., faks. ; 25 cm

Bibliografija: str. 169-171 ; bibliografske i druge bilješke uz tekst.

ISBN 978-9958-649-72-1 (Institut za historiju Univerziteta)
ISBN 978-9926-8712-3-9 (Muzej Unsko-sanskog kantona)

1. Medić, Jasmin

COBISS.BH-ID 60914438

©All rights reserved / Sva prava pridržana
Ova knjiga je zaštićena autorskim pravima. Ni jedan dio ove knjige ne smije se fotokopirati ili
na drugi način reproducirati, spremati u obliku pogodnom za umnožavanje ili prenositi bilo
kojim elektronskim ili mehaničkim putem bez prethodne saglasnosti autora.

MUJO BEGIĆ
JASMIN MEDIĆ

KORIĆANSKE STIJENE – KAMENA GROBNICA

SARAJEVO - BIHAĆ, 2024.

SADRŽAJ

UVOD.....	7
I DIO: KONCENTRACIONI LOGORI I PRISILNE DEPORTACIJE.....	9
I.1. Od uvođenja višepartijskog sistema do preuzimanja vlasti u Prijedor.....	11
I.2. Nasilno preuzimanje vlasti na području općine Prijedor.....	15
I.3. Vojno-političke prilike u Prijedoru nakon 12. maja 1992. godine.....	18
I.4. Napadi srpskih vojnih i policijskih snaga na dijelove općine Prijedor i odvođenje civila u logore.....	21
I.5. Logori Keraterm i Omarska.....	23
I.6. Logor Trnopolje.....	26
I.7. Formiranje Interventnog voda prijedorske policije.....	33
I.8. Deportacije i prisilni progon Bošnjaka i Hrvata općine Prijedor - uvod za zločin na Korićanskim stijenama.....	34
II DIO: ZLOČIN NA KORIĆANSKIM STIJENAMA.....	41
II.1. Priprema zločina.....	43
II.2. Konvoj smrti.....	48
II.3. Odvajanje muškaraca iz konvoja.....	50
II.4. Ubijanje na Korićanskim stijenama.....	51
II.5. Svjedočenja preživjelih o zločinu na Korićanskim stijenama.....	53
II.6. Prikrivanje zločina i odgovornosti počilaca.....	64
II.7. Pronalazak i ekshumacija posmrtnih ostataka ubijenih na Korićanskim stijenama.....	83
II.7.1. Ekshumacija na lokalitetu broj 1.....	83
II.7.2. Ekshumacija na lokalitetu broj 2.....	83
II.7.3. Ekshumacija na lokalitetu broj 3.....	109
II.8. Ko su ubijeni na Korićanskim stijenama.....	121
II.9. Posjeta lokalitetu masovne grobnice Korićanske stijene.....	131
II.10. Identifikacije žrtava iz masovne grobnice Korićanske stijene.....	145
II.11. Dženaza i sahrana žrtvama zločina na Korićanskim stijenama.....	154
ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	166
IZVORI I LITERATURA.....	167

UVOD

Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu rezultirala je “masovnim ubistvima” civilnog stanovništva i pokušajima sistematskog prikrivanja zločina. Masovne, zajedničke i pojedinačne grobnice¹ do sada su otkrivene na čitavom prostoru Bosne i Hercegovine. Otkrivanje masovnih grobnica ukazuje na obim zločina na pojedinim područjima. Najviše masovnih, zajedničkih i pojedinačnih grobnica otkriveno i ekshumirano je na području istočne Bosne i Bosanske krajine. Broj grobnica i broj ekshumiranih žrtava iz njih, upućuje na cilj i karakter rata. Iako je civilno stanovništvo zaštićeno međunarodnim humanitarnim pravom ono je bilo najviše izloženo masovnom ubijanju. Većina zločina nad civilnim stanovništvom bilo je u onim mjestima i gradovima u kojima ozbiljnijih oružanih sukoba. Ubistva, progoni, prisilne deportacije, nezakonita zatočenja, pljačka i uništavanje privatne imovine, vjerskih i kulturno-historijskih objekata imalo je za cilj ubrzati napuštanje mjesta življenja i stvoriti etnički homogena područja sa “prihvatljivim” brojem drugih naroda. Prema podacima Instituta za nestale osobe Bosne i Hercegovine na prostoru Bosanske krajine do sada je otkriveno i ekshumirano preko 1.000 masovnih, zajedničkih i pojedinačnih grobnica. Civilne žrtve sa područja općine Prijedor do sada su pronađene na 504 lokacije. Od toga broja pronađene su 73 masovne grobnice. Posmrtni ostaci ubijenih Bošnjaka i Hrvata sa područja općine Prijedor pronađeni su na području Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Republike Srbije. Pronađeni su u 10 različitih općina u ove tri države. Pojedine žrtve pronađene su i 500 kilometara od mjesta boravišta. Prijedorski Bošnjaci i Hrvati pronađeni su u grobnicama koje su među najvećim u Bosni i Hercegovini

(Tomašica, Stari Kevljani, Korićanske stijene, jama Hrastova glavica i dr.). Proces traženja, ekshumacije i identifikacije ubijenih žrtava u Bosni i Hercegovini pored pažnje koju izaziva u javnosti posebno je u interesu porodica žrtava. U našoj naučnoj javnosti nema dovoljno cjelovitih studija o pronalaženju, ekshumaciji i identifikaciji žrtava iz masovnih grobnica. Do sada imamo jednu cjelovitu studiju kojom je obrađena masovna grobnica Tomašica pronađena i ekshumirana na području općine Prijedor. Monografija Korićanske stijene uz monografiju “Tomašica-masovna grobnica” je prvi pokušaj u Bosni i Hercegovini da se na jednom mjestu prezentira u širokom rasponu jedna masovna grobnica od momenta ubijanja žrtava do njihove sahrane. Masovna ubistva Bošnjaka i Hrvata općine Prijedor vršena su u koncentracionim logorima (Omarska, Keraterm, Trnopolje, Dom Miska Glava i stadion nogometnog kluba “Rudar” u Ljubiji i drugim mjestima nezakonitih zatočenja), kod svojih kuća ili u neposrednoj blizini. Jedan broj ubijenih je transportovan van općine Prijedor i tamo ubijen. Tako je na lokalitetu jama Hrastova glavica, jama Lisac i Korićanske stijene ubijeno 360 Bošnjaka i Hrvata.²

Mi smo se opredijelili da istražimo masovnu grobnicu Korićanske stijene u općini Skender Vakuf (Kneževo), na planini Vlašić u kojoj su pronađeni posmrtni ostaci ubijenih Bošnjaka općine Prijedor i ubijenih Hrvata i Bošnjaka sa područja općine Kotor-Varoš. Za istraživanje ove masovne grobnice odlučili smo se zbog specifičnosti načina ubijanja i mjesta prikrivanja posmrtnih ostataka, ali i zbog većeg broja preživjelih i njihovih svjedočenja sa ovog mjesta zločina.

¹ O klasifikaciji i podjeli grobnica vidjeti više u: Smail Čekić, Meldijala Arnaut-Haseljić, Bećir Macić, *Masovne grobnice u Bosni i Hercegovini-Sigurna zona Ujedinjenih nacija Srebrenica*, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2010.

² Mujo Begić, *Genocid u Prijedoru - svjedočenja*, Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar domovinskog rata, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Zagreb, Sarajevo, 2015., str. 219-220.

Za ovaj zločin pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (dalje MKSJ) kao direktni izvršilac osuđen je Darko Mrđa, a ostalih 11 izvršilaca osuđeni su pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Zločin na Korićanskim stijenama je dio sistematičnog i unaprijed isplaniranog zločina nad civilnim stanovništvom. Odvajanje i selektiranje muškaraca iz konvoja kojim je vršena deportacija koji je išao iz Prijedora do planine Vlašić isplanirao je načelnik Stanice javne bezbjednosti (dalje SJB) Prijedor Simo Drljača i pripadnici Interventnog voda SJB Prijedor. Na planini Vlašić u kanjonu rijeke Ilomske vršeno je odvajanje muškaraca iz konvoja, a zatim odvođenje na mjesto ubijanja na lokalitetu Korićanske stijene. Strijeljanje na ovom lokalitetu preživjelo je 12 osoba što je obrađeno kroz poseban dio ove monografije. Pronalazak i ekshumacija žrtava vršeno je u više navrata i na nekoliko mikrolokacija.

Kako bi prikazali masovnu grobnicu Korićanske stijene odlučili smo se da hronološki, od polaska konvoja sa prisilno prognanim, odvajanja muškaraca, ubijanja, prikrivanja posmrtnih ostataka do same ekshumacije, identifikacije i na kraju dženazesahrane obradimo sva dešavanja vezana ovu grobnicu. U sudskim presudama pred

MKSJ, domaćim pravosudnim institucijama, relevantnim naučnim saznanjima, zločin na Korićanskim stijenama je u značajnoj mjeri obrađen.

U monografiji su korišteni dijelovi tekstova koje su autori ranije objavljivali kao naučne, stručne ili novinske članke a odnose se na sadržaj knjige. U tom smislu prikupljene su i obrađene određene činjenice, dokumenti, fotografije i svjedočenja žrtava. Cilj nam je da objedinimo, sistematiziramo sva dosadašnja saznanja, ali i vlastita iskustva i saznanja kao aktera na pronalasku i ekshumaciji posmrtnih ostataka žrtava iz masovnih grobnica.

Dokumenti, fotografije i svjedočenja koja su prikupljena trebaju u značajnoj mjeri doprinijeti osvjetljavanju svih aktivnosti od pronalaska do ukopa posmrtnih ostataka nevinih žrtava.

Uz dokumente i arhivsku građu različite provenijencije u monografiji će biti prikazane fotografije koje su nastale u toku same ekshumacije, dženaze i ukopa posmrtnih ostataka žrtava. Fotografije u monografiji su djelo autora monografije, fotoreportera i drugih koji su bez ikakvih uslovljavanja ustupili svoje fotografije na korištenje i objavljivanje na čemu im dugujemo neizmjernu zahvalnost.